

Výukové metody II.

HH PS_20

Specifické metody

Diskusní metody

Situační metody

Inscenační metody

Didaktické hry

Diskusní metody

Předmětem komunikace – určitý problém.

- Aktivizuje učení, jedinec se učí veřejně vystoupit, formulovat své názory a obhajovat je;
- komunikace pomocí dialogu, a to ve vztahu učitel–žák, žák–učitel, žák–žák;
- ochota a schopnost žáků aktivně se podílet na dané formě práce,
- určité vstupní znalosti o problému jako předmětu diskuse;
- téma se týká spíše hodnot, postojů a pocitů než výlučně faktických znalostí.

Aktivní spoluúčast všech účastníků skupiny na jeho řešení.

Vhodná k upevňování učiva procvičováním a opakováním.

Brainstorming neboli burza nápadů

- metodu založenou na oddělení nápadů žáků od kritického posouzení a hodnocení těchto nápadů, což napomáhá překonávání konvenčních bariér a zvyšuje tvořivost žáků.
- příležitost ke spontánnímu vyjádření svých nápadů, názorů či postojů.
- učí kriticky analyzovat předložené náměty a logicky argumentovat ve prospěch či neprospěch uvedených návrhů.

Všechny nápady se viditelně zapisují, aby podněcovaly k dalším myšlenkám a ani zdánlivě nesmyslná řešení se nekritizují, důraz je kladen právě na kvantitu nápadů a myšlenek.

Heuristická metoda

- Žák dochází k cíli na základě vlastních úvah, a to s pomocí **učitelových otázek** (metoda sokratovská nebo dialogická).
- Učitel vytyčí úkol a následně svými otázkami formuluje protiklady a upozorňuje na dílčí problémy, které je nutné vyřešit.
- Postup po etapách řešení problémového úkolu, které navozuje učitel svými otázkami.

K intelektovým činnostem heuristické povahy patří:

- variační postupy – hledání více alternativ, od běžných k méně běžným, různé postupy, náměty, volba optimální varianty,
- analýza problému – určení klíčového problému, stanovení podmínek řešitelnosti, převod řešení problému do různých forem řešení,
- určování pro a proti, negace námětů, rozpory a protiklady tématu.

Situační metody

- vychází z nějaké konkrétní situace,
- umožňují integrovat dosavadní zkušenosti žáků do systému získaných vědomostí a dovedností.
- rozvíjejí analytické myšlení žáků, jako je schopnost třídit podstatné od doplňujícího,
- zlepšují rozhodovací procesy při volbě nejvhodnějšího postupu nebo při výběru optimálního řešení,
- pomáhají v kritickém sebehodnocení vlastních výsledků práce.

Trvalejší výchovný efekt jen v těch případech, kdy se jich používá během delší doby a **ne tedy jednorázově a jako atrakce.**

Problémová metoda

- řešení problému, tzn. nejake otázky nebo úkolu.
- správné seřazení známých faktů, případně doplněných dalšími údaji.
- žák se učí nejen nové poznatky nebo nové souvislosti mezi poznatky, ale i nový způsob **rozhodování** mezi různými alternativami, a to nenásilnou formou v relativně bezpečném prostředí školy.

Způsoby možných formulací problémových situací:

- formulace **zadání s neúplnými informacemi pro řešení, neboť právě neznámé vyvolává u žáků otázky, zvyšuje problémovost učiva, a tím i nároky na myšlení žáků.** Chybějící informace učitel doplňuje v průběhu řešení.